

Karen, en stærk pige fra Køng (1902-1986)

Karen Harrekilde blev født den 17. december 1902 i Køng sogn, Præstø Amt. Forældrene var købmand Peder Harrekilde (1871-1914) og hustru, Lucretia Dorthea Marie Harrekilde, født Nielsen (1876-1949). Det har til dato ikke været muligt at få oplyst, hvor i Sydsjælland faderen har haft købmandsbutik. Den har ikke ligget i Køng. Det har Køng Sognearkiv fornylig oplyst. De fortalte i stedet, at der kan have ligget en butik på Svinø.

Karen var nummer tre af fire søskende i købmandshjemmet i Køng. Faderen døde allerede som 43 årig da Karen var 12 år gammel. Moderen stod da uden uddannelse og med ansvaret for de fire børn. Hun flyttede familien til Tåstrup, og åbnede en chokolade-butik i Roskilde, mens hun samtidig uddannede sig til massøse.

Måske var det disse oplevelser i den tidlige barndom der gjorde, at Karen forblev stærk, livet igennem. Senere udviklet hun sig til en myndig kvinde, ikke en man overså. Hun var absolut en person man respekterede, men til tider også frygtede. Hun lignede sin stærke moder, ville have en uddannelse og være selvforsørgende. Mens to af de andre søskende giftede sig tidligt, gik Karen i gartnerlære. Da hun ikke mente det var nok, søgte hun i 1924 ind på Ankerhus Husholdningsseminarium. Den senere så legendariske forstander, Magdalene Lauridsen, var betænkelig fordi, Karen ikke vidste meget om husholdning og hun havde heller aldrig arbejdet som ung pige i huset. Hun blev dog optaget, og i 1926 fik hun sin eksamen og blev konsulent i De Samvirkende Sjællandske Husmandsforeninger.

I 1929 tog Karen på et par års studieophold i Canada og Amerika. Hun læste ved universiteterne i Toronto, Winnipeg og Iowa, og tjente penge til husly og mad ved at arbejde som au pair i disse byer. Hun kom fattig hjem til Danmark og arbejdede som husholdningslærerinde, indtil hun i 1936 blev ansat i det nyoprettede Statens Husholdningsråd (SHR). I København blev hun i 1935 gift med korrektør Kaj Børge Julius Petersen (1908-1953) og de fik en søn året efter. I de næste 10 år deltog hun i opbygningen af SHR. Hun fik herved en bred organisatorisk og faglig indsigt i husholdningsområdet, som kom hende til gode, dels da hun i 1945 blev udnævnt til inspektør for *Specialkursus i Husholdning ved Århus Universitet* (SHÅU) under Professor Schönheider, og da hun senere blev formand for SHR i 1960.-1964. I årene som konsulent i SHR, medvirkede hun i udgivelsen af to meget brugte lærebøger; *Husholdning på Landet* fra 1941, og *Køkkenbog for unge Piger* der udkom i 1943.

Med etableringen af SHÅU i 1945 fik kvindeorganisationerne et længe næret ønske opfyldt. Det var ikke tale om en kandidatuddannelse, men om et 5 måneders kursus. Fra 1948 blev det udvidet til et 6 måneders overbygningskursus for husholdnings- og skolekøkkenlærerinder. I stillingen som inspektør blev det hendes opgave at lede den praktiske opbygning og udvikling af kurset i samarbejde med de mange organisationer, der udgjorde kursets repræsentantskab. Hun boede med sin familie på universitetets område hvor hun samtidig havde stillingen som Efor ved kollegiet 7. Der var, foruden danske elever på SHÅU, også elever fra Norge, Sverige og Finland. Når der var enkelte elever der ikke kunne nå, eller måske ikke havde råd, at rejse til deres respektive hjemland i universitetets juleferie, inviterede Karen de pågældende til at fejre julen sammen med hendes familie. Sønnen Peter, havde i 1953, selv ønsket at komme på Herlufsholm Kostskole i Næstved, men han synes ikke altid det var lige spændende at komme hjem, blot for at fejre julen sammen med alle de for ham "fremmede" unge piger.

I 1954 fik Karen af FN's fødevareorganisation FAO, tilbudt et arbejde som husholdningsekspert ved et projekt i Thailand, der dengang hed Siam. Karen tog 1 års orlov fra SHÅU, og var den første af de danske husholdningslærere, der blev ulandsarbejder. Året før var hun blevet enke, og jobbet kom som en gave. Hun tog først kørekort som 60 årig, og kørte hver dag frem til få år før sin død i 1986.

Som 68 årig blev hun udnævnt af det danske udenrigsministerium som forstander for Karen College, der ligger i byen Karen, lidt udenfor Nairobi i Kenya. Hendes private bolig var Karen House, dvs. Karen Blixens *Afrikanske Farm*. Flere af de kenyanske hjælpere der havde været ansat hos Blixen var der stadig, bl.a. Kamante, der blev "den nye" Karens faste vagt. Hun måtte tidligt sande, at de normer for hvad der var rigtig ernæring mht. vitaminer og mineraler i Danmark, ikke altid kunne lade sig gennemføre i Kenya. Hun fik at vide, at selvom kyllinger måske var noget den enkelte elevs familie havde i opdræt, så kunne det være forbudt at spise for kvinder og pigebørn i lige den stamme eleven kom fra. Så måtte der findes andre fødevarer der gav den samme mængde næring. Karen havde lært hjemmefra, at der ikke var mange C-vitaminer i bananer, indtil hun opdagede, at eleverne hver spiste op til 10 bananer om dagen.

Pigen fra Køng blev pensioneret som 70 årig og flyttede til et lille hus med en stor have i Rungsted i Nordsjælland. Hun lovede sig selv, at arbejde mindst 4 timer i haven hver dag, for den dag hun ikke orkede mere end 1½ time, ville hun flytte, og sådan blev det. Hun nåede at bo i huset i ca. 10 år og dyrkede i de år adskillige frugter og et hav af forskellige blomster. I fritiden fik hun lært at spille golf. Til jul og fødselsdage var hendes ønsker helt klare; enten haveredskaber eller en LP med klassisk musik. Ikke noget med parfume eller nips, ellers tak! Som 80 årig flyttede hun til et ældrecenter i Nærum, og boede der til sin død.

Ovenstående er beretningen om min svigermor Karen Harrekilde-Petersen, der efter mandens død, søgte om at få tilføjet Petersen inklusive en bindestreg i sit navn således, at mor og søn fik det samme efternavn.

Venlig hilsen, Aase Harrekilde-Petersen, Lundby Hovedgade 69, 4750 Lundby

PS.

Kort tid efter denne artikel var blevet bragt i *4750Avisen*, august 2004, blev jeg kontaktet af en lokalkendt i Køng. Vedkommende gav mig en kopi af en meget gammel vejviser. Deri ser det ud til, at faderens købmandsbutik har ligget i Ring i Hammer Sogn, Hammer-Lundby Kommune. Iflg. *Vejviseren fra 1904*, under *Købmænd*: står blandt 3 andre navne, også P. Harrekilde, Ring.